

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8CdoR/1/2024
Identifikačné číslo spisu: 6123351266
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6123351266.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloleté dieťa H.Í. K. V., narodená XX. S. XXXX, o návrhu navrhovateľky (matka mal. dieťaťa): Z. V., narodená XX. M. XXXX, trvale bytom K. G., K. XX, zastúpenej JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Bratislava, Štefánikova 14, proti odporcovi (otec mal. dieťaťa): M. U., narodený XX. Z.Á. XXXX, bytom N.Á. V. J., T. N. XXX, XXXXX P., o obnovu konania Okresného súdu Banská Bystrica, právoplatne skončeného uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13. októbra 2022 č.k. 38P/37/2022-684, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 26. septembra 2023, č.k. 15CoP/53/2023-64, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 10. júla 2023, č.k. 38P/102/2023-26 (ďalej len „súd prvej inštancie“) vo výroku I., ktorým súd odmietol návrh na obnovu konania, právoplatne skončeného uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13. októbra 2022 č.k. 38P/37/2022-684 v spojení s uznesením odvolacieho súdu- Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 17CoP/4/2023-859 zo dňa 25.04.2023 keď súd nariadil návrat maloletej do jej krajiny obvyklého pobytu v Spolkovej republike Nemecko, matke nariadil, aby maloletú navrátila na územie Nemeckej spolkovej republiky do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, v prípade nenávratenia maloletej matkou do krajiny jej obvyklého pobytu v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, otec bol oprávnený po uplynutí stanovenej lehoty maloletú prevziať za účelom jej návratu do krajiny obvyklého pobytu na územie Nemeckej spolkovej republiky a v prípade návratu maloletej spolu s matkou maloletej bol otec povinný po dobu 6 mesiacov zabezpečiť bývanie pre matku a maloletú v samostatnom byte a po uvedenú dobu uhrádzať nájomné a náklady spojené s užívaním. Odvolací súd výrokom II. zamietol návrh na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 38P/37/2022-684 zo dňa 13.10.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 17CoP/4/2023-859 zo dňa 25. 04. 2023. Výrokom III. rozhodol o trovách konania

tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Návrh bol odmietnutý súdom prvej inštancie ako zjavne nedôvodný, ktoré rozhodnutie má svoj procesný dôvod v ustanovení § 413 ods.1, písm. e) CSP.

2. Odvolací súd zistil, že navrhovateľka vychádzala z ust. § 74, § 75 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „CMP“) CMP a následne žalobu zdôvodnila s poukazom na ust. § 397 a nasl. zákona č. 162/2015Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „CSP“). Ako dôvod podľa § 397 písm. a/ CSP uviedla, že dňa 27. júna 2023 jej v zmysle lekárskej správy z Národného onkologického ústavu v Bratislave bola diagnostikovaná onkologická diagnóza. Podanie žaloby o obnovu konania odôvodnila tým, že súd nedisponoval informáciou o matkinom zdravotnom stave. Počiatočné štádium onkologického ochorenia bolo matke diagnostikované ešte v SRN. Z dôvodu zanedbania zdravotnej starostlivosti, matke nebola poskytnutá prvotná štandardná liečba a po neúčinných zdravotných problémoch vyhľadala odborného lekára na Slovensku. Matka v októbri 2022 absolvovala chirurgický zákrok a dňa 27. 06. 2023 vyšetrenie v špecializovanej ambulancii, kde jej bolo oznámené, že ochorenie pokračuje aj napriek zákroku z októbra 2022. Navrhovateľka (matka) sa zároveň rozhodla nezverejniť informácie ohľadom diagnózy, nakoľko sa dotýkajú jej zdravotného stavu a podliehajú vyššiemu režimu ochrany a neprístupníť údaje o jej zdravotnom stave a onkologickej diagnóze. Navrhovateľka tak dospela k názoru, že za jej aktuálneho zdravotného stavu je vylúčené, aby sa od nej spravodlivo požadovalo, aby opustila Slovensko a absolvovala liečbu v SRN. Pretože súd nedisponoval touto informáciou, nemohol s prihliadnutím na jej charakter a vážnosť túto náležitým spôsobom prejednať, ako ani zohľadniť pri konečnom rozhodnutí. Jedná sa tak o novú skutočnosť - zhoršenie zdravotného stavu, čo podľa nej zakladá dôvod na obnovu konania. V ďalšom matka poukazovala na najlepší záujem maloletej dcéry H., oddelenie jej od matky, od ktorej v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu nemožno požadovať vrátenie do SRN. Tiež argumentovala tým, že súd sa nedostatočne zaoberal zárukami pri návrate maloletej na územie SRN, keď otec maloletej bol povinný po dobu 6 mesiacov zabezpečiť bývanie pre dieťa, aj matku v samostatnom byte, čo však podľa navrhovateľky nezabezpečil. Tiež poukazovala na názor maloletého dieťaťa, na ktorý podľa nej súd v základnom konaní nedostatočne prihliadal. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie dostatočným spôsobom zistil skutočnosti potrebné pre rozhodnutie a napadnuté uznesenie je v súlade s obsahom ust. § 191 CSP a so skutkovými a právnymi závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a na tieto v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol zistený skutkový stav, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s ust. § 220 CSP zdôvodnil.

3. Proti tomuto uzneseniu navrhovateľka (matka) v zastúpení advokátom podala včas dovolanie podľa § 420, písm. f) CSP z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil matke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže je žaloba bola odmietnutá ako zjavne nedôvodná. Namietala, že oba súdy rozhodli bez akéhokoľvek zistenia skutkového stavu a vykonania dokazovania, čím došlo k porušeniu práva matky na spravodlivý proces. Matka zastáva názor, že nekonaním súdu inštancie a absenciou nápravy zo strany odvolacieho súdu došlo k denegatio iustitiae (odmietnutiu spravodlivosti). Súd prvej inštancie totiž v priebehu hodín, konkrétne 5 hodín dospel k absolútne mylnému názoru, že žaloba na obnovu konania je zjavne nedôvodná, a preto rozhodol tak, že ju odmietol. Matka danú skutočnosť namietala vo svojom odvolaní. Aj napriek námietkam matky, že v danej veci boli splnené všetky náležitosti, podaná žaloba na obnovu konania bola minimálne riadne a dostatočným spôsobom preskúmaná a v priebehu necelých 5 hodín odmietnutá ako zjavne nedôvodná, Krajský súd v Žiline sa so závermi súdu prvej inštancie nevyrovnal a toto uznesenie OS BB, potvrdil. V odôvodnení sa Krajský súd v Žiline odvolal len na ust. 387 ods. 2 CSP.

4. Čo sa týka ochorenia matky - zdravotných dôvodov, matke bolo ešte v SRN diagnostikované onkologické ochorenie. Z dôvodu zanedbania zdravotnej starostlivosti, nebola v SRN matke poskytnutá prvotná štandardná liečba, ktorá dokáže priebeh ochorenia pozastaviť. Po neúčinných zdravotných problémoch vyhľadala matka odborného lekára na Slovensku. Tento lekár na Slovensku vykonal potrebné vyšetrenia a nevyhnutné úkony, ktoré ak by boli bývali vykonané včas, už v SRN, boli by schopné zamedziť šíreniu nezvratného ochorenia. Matka v 10/2022 absolvovala chirurgický zákrok, ktorý ak je vykonaný včas dokáže priebeh ochorenia pozastaviť. Keď matka na základe odporúčania jej odborného lekára absolvovala dňa 27.06.2023 vyšetrenie v špecializovanej ambulancii v Národnom

onkologickom ústave, bolo jej oznámené, že ochorenie pokračuje, a to aj napriek vykonanému zákroku z 10/2022. Tento zákrok mal stav ochorenia zastabilizovať a potlačiť jeho priebeh. Poukazovala genézu z ktorej vyplýva, že išlo o novú skutočnosť, nie známu v čase pôvodného konania.

5. V nadväznosti má za to, že dovolanie je dôvodné. Žaloba na obnovu konania v zmysle ust. § 397 a nasl. CSP bola matkou podaná opodstatnene a sú tu jednoznačne splnené všetky náležitosti, ktoré zákon na prijatie žaloby na obnovu konania vyžaduje. Súčasne sme toho názoru, že za predpokladu, že by nedošlo k odkladu právoplatnosti napádaných rozhodnutí maloletá Karolína by utrpela značnú duševnú ujmu a bola by uvrhnutá do neznesiteľnej situácie bez matky a na území štátu, kam nechce ísť, bola by bez priateľov, bez rodinných príslušníkov zo strany matky, ktorí sú bezpochyby jej najbližšími rodinnými príslušníkmi, nakoľko by musela vycestovať na územie SRN a bola by oddelená od sociálnych a citových väzieb, ktoré má na Slovensku. Matka predstavuje pre maloletú Karolínu bezpečnú vzťahovú osobu, je nevyhnutná pre jej ďalší zdravý osobný, emocionálny ako aj sociálny vývin. Maloletej H. sú pri matke na Slovensku umožnené podmienky pre saturáciu citových, rodinných a sociálnych potrieb, čo v SRN nie je celkom zrejme možné. Odlúčenie maloletej H. od jej matky by predstavovalo vážne riziko pre jej ďalší vývin - psychický ako aj fyzický. Predovšetkým vzhľadom na uskutočnený výkon rozhodnutia zo dňa 17.08.2023, kedy maloletá Karolína v dôsledku nezákonného postupu súdu, ktorý bol v priamom rozpore s vyhláškou MS SR č. 207/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach ako aj násilným správaním sa žalobcu, utrpela maloletá H. vážnu psychickú ako i fyzickú ujmu. Navrhovala odklad výkonu pôvodného rozhodnutia, ktorého obnovu konania žiadala. V dovolacom návrhu žiadala, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že matka maloletých detí dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), podľa § 447 písm. f) CSP odmietol dovolanie, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

1. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2. Dovolací súd zistil, že navrhovateľka právoplatne skončené konanie napadla z tých istých dôvodov, týkajúcich sa jej zdravotného stavu aj ústavnou sťažnosťou smerujúcou proti uzneseniu odvolacieho súdu - Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 17CoP/4/2023-859 zo dňa 25.04.2023. Ústavná sťažnosť bola doručená Ústavnému súdu dňa 18. júla 2023 a evidovaná pod sp.,zn. II.ÚS 402/2023.

3. Ústavný súd uznesením zo dňa 24. augusta 2023, č.k. II.ÚS 402/2023-28 rozhodol, že ústavnú sťažnosť odmieta. Súčasne nevyhovel návrhu na odklad vykonateľnosti uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 38 P 37/2022 z 13. októbra 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17 CoP 4/2023-859 z 25. apríla 2023. V odôvodnení v bodoch 10,11,12 uviedol, že : „ V časti, v ktorej sťažovateľka argumentovala, že v konaní navrhovala vykonať konkrétne dôkazy s cieľom preukázať tvrdené skutočnosti, popisovala situácie, z ktorých vyvodzovala navrhovateľovu nespôsobilosť riadne sa postarať o maloletú. Zároveň zdôraznila, že iba ona ako matka je pre maloletú s prihliadnutím na všetky skutočnosti (nezáujem navrhovateľa, pobyt na Slovensku) jedinou bezpečnou vzťahovou osobou. Návrat do Nemecka tak pre maloletú predstavuje vážnu psychickú ujmu s celoživotnými následkami. V tejto súvislosti sťažovateľka vyslovila podozrenie, že navrhovateľ si v Nemecku vytvára podmienky na dosiahnutie zverenia maloletej do osobnej starostlivosti. Sťažovateľka zároveň spochybňovala nájomnú zmluvu, ktorú v konaní predložil navrhovateľ. Uviedla, že žiadna zmluva jej nebola predložená, navyše v Nemecku nie je možné uzavrieť nájomnú zmluvu v prospech tretej osoby bez jej súhlasu. V súvislosti s nájomnou zmluvou sťažovateľka uviedla, že na svoje náklady vykonala šetrenie a zistila skutočnosti, ktoré nezodpovedajú údajom uvedeným v nájomnej zmluve. Sťažovateľka je presvedčená, že okresný súd nepostupoval v najlepšom záujme maloletej aj preto, lebo ju nevypočul. V tomto argumentovala, že ak by tak urobil spôsobom primeraným veku, zistil by odmietavý

postoj maloletej k navrhovateľovi. Ako ďalší dôvod, pre ktorý nie je možné realizovať návratové konanie, sťažovateľka uviedla vlastný nepriaznivý zdravotný stav, je liečená v Národnom onkologickom ústave a momentálne čaká na výsledky testov, od ktorých bude závisieť následná liečba. Poukázala na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 223/2017 zo 14. augusta 2018, z ktorého vyplýva, že z hľadiska ochrany zdravia a duševnej pohody matky nie je od nej možné spravodlivo požadovať realizáciu návratu dieťaťa do krajiny obvyklého pobytu a zároveň návrat maloletej bez matky by pre dieťa predstavoval neprímerané bremeno“.

4. Ústavný súd v bodoch 26, 27 odôvodnenia uviedol, že: „Ústavný súd akceptuje, že každý návrat dieťaťa do inej krajiny (aj keď krajiny jeho obvyklého pobytu) predstavuje určité riziko vzniku sociálnych a kultúrnych záťaží pre dieťa, avšak s týmto rizikom je potrebné objektívne počítať a formulácia čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru uvedené akcentuje, keď pripúšťa nenariadiť návrat dieťaťa rozhodnutím súdu do krajiny obvyklého pobytu len v prípade existencie vážneho nebezpečenstva (a teda nie všeobecného, potenciálneho alebo v miere predpokladaného a logického) fyzickej alebo duševnej ujmy (a teda nie vo vzťahu k nezačleneniu do sociálneho či kultúrneho prostredia samému osebe) alebo privedenia dieťaťa do neznesiteľnej situácie (musí ísť o situáciu, ktorá má reálny potenciál ohroziť mravný vývoj dieťaťa alebo ktorá vystavuje dieťa reálnemu strádaniu po stránke nedostatku pre život nevyhnutných predpokladov - strava, ošatenie, bývanie, vzdelania a pod.). Konkrétne už citované závery krajského súdu i okresného súdu podložené dôkaznými prostriedkami odôvodňujú rovnako aj podľa hodnotenia ústavného súdu neaplikovateľnosť čl. 13 písm. b) Haagskeho dohovoru v prejednávanej príhode sťažovateľky, a to napriek jej námietkam“.

5. Dovolací súd sa oboznámil s obsahom spisu v pôvodnom konaní sp. zn. 38P/37/2022. Konštatuje, že tvrdenia uvedené navrhovateľkou neboli spôsobilými dôvodmi na obnovu konania, pretože uvedenými skutočnosťami sa už riadne zaoberali v pôvodnom konaní súd prvej inštancie i odvolací súd, ktorých závery ústavný súd vyhodnotil ako ústavne konformné. Za tejto situácie dovolací súd nezistil materiálnu existenciu dovolacích dôvodov. Preto dovolanie odmietol. Dovolací súd súčasne chápe zložitú osobnú situáciu navrhovateľky. V danom prípade je však potrebné prihliadať na najlepší záujem maloletého dieťaťa, ktorý správne preskúmali odvolací súd i súd prvej inštancie.

6. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.